EUROPOS PARLAMENTAS 2009 - 2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

20.3.2012 B7-0187/2012

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų

pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį

dėl Kosovo europinės integracijos proceso (2011/2885(RSP))

Ulrike Lunacek
Užsienio reikalų komiteto vardu

B7-0187/2012

Europos Parlamento rezoliucija dėl Kosovo europinės integracijos proceso (2011/2885(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2011 m. spalio 12 d. Komisijos komunikatą „2011–2012 m. plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai“ (COM(2011) 666) ir pridėtą Komisijos 2011 m. Kosovo pažangos ataskaitą (SEC(2011) 1207),

– atsižvelgdamas į 2009 m. gruodžio 7 d., 2010 m. gruodžio 14 d. ir 2011 m. gruodžio 5 d. Bendrųjų reikalų tarybos posėdžių išvadas, kuriose pabrėžiama ir dar kartą patvirtinama, kad, nepažeidžiant valstybių narių pozicijos dėl jo statuso, ateityje Kosovui įvykdžius visas sąlygas taip pat galėtų būti liberalizuotas vizų režimas, palankiai vertinamas Komisijos ketinimas metų pabaigoje pradėti dialogą vizų klausimu ir prašoma Komisijos laikytis struktūrinio požiūrio, kad Kosovo gyventojai būtų priartinti prie ES,

– atsižvelgdamas į 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1244/2009, iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 539/2001, nustatantį trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorės sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus, ir ypač į jo I priedą, kuriame dėl teisinio aiškumo ir saugumo nurodyti asmenys, gyvenantys Kosove[1],

– atsižvelgdamas į 2008 m. vasario 4 d. Tarybos bendruosius veiksmus 2008/124/BUSP dėl Europos Sąjungos teisinės valstybės misijos Kosove (EULEX KOSOVO), iš dalies pakeistus 2009 m. birželio 9 d. Tarybos bendraisiais veiksmais 2009/445/BUSP ir 2010 m. birželio 8 d. Tarybos Sprendimu 2010/322/BUSP,

– atsižvelgdamas į 2008 m. vasario 4 d. Tarybos bendruosius veiksmus 2008/123/BUSP dėl Europos Sąjungos specialiojo įgaliotinio Kosove paskyrimo ir į 2011 m. liepos 28 d. Tarybos sprendimą 2011/478/BUSP dėl Europos Sąjungos specialiojo įgaliotinio Kosove įgaliojimų pratęsimo,

– atsižvelgdamas į 2011 m. liepos 27 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimą dėl padėties Kosove,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Tarybos pranešimus spaudai dėl ES remiamo dialogo,

– atsižvelgdamas į 2008 m. gegužės 28–29 d., 2009 m. balandžio 6–7 d., 2010 m. birželio 22–23 d. ir 2011 m. gegužės 20 d. tarpparlamentinių EP ir Kosovo susitikimų bendrus pareiškimus,

– atsižvelgdamas į 2011 m. sausio 25 d. Europos Sąjungos rinkimų ekspertų misijos Kosove galutinę ataskaitą,

[1] OL L 336, 2009 12 18, p. 1.

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas,

– atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1244 (1999),

– atsižvelgdamas į Serbijos ir 27 ES valstybių narių drauge pateiktą ir 2010 m. rugsėjo 9 d. bendru sutarimu priimtą JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją dėl Belgrado ir Prištinos dialogo (A/RES/64/298), kurioje teigiama, kad juo „skatinama bendradarbiauti, siekti pažangos kelyje į Europos Sąjungą ir gerinti žmonių gyvenimo sąlygas“ ir teigiamai vertindamas ES ryžtingumą palengvinti šį dialogą,

– atsižvelgdamas į JT Ypatingojo pasiuntinio galutinį pranešimą dėl Kosovo ateities statuso ir 2007 m. kovo 26 d. išsamų statuso pasiūlymą dėl Kosovo statuso nustatymo, ypač į jo nuostatas dėl žmogaus teisių ir bendruomenių bei jų narių pagrindinių laisvių, religinio ir kultūros paveldo bei decentralizacijos,

– atsižvelgdamas į Tarptautinio Teisingumo Teismo patariamąją nuomonę dėl Kosovo laikinųjų savivaldos institucijų vienašališko nepriklausomybės paskelbimo 2011 m. liepos 22 d. suderinamumo su tarptautine teise,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį,

A. kadangi 2003 m. birželio 19–20 d. Salonikuose vykusio Europos Vadovų Tarybos susitikimo metu visoms Vakarų Balkanų valstybėms buvo pažadėta, kad jos taps Europos Sąjungos narėmis, ir kadangi šis pažadas buvo pakartotas aukščiausio lygio susitikime Vakarų Balkanų klausimu, vykusiame Sarajeve 2010 m. birželio 2 d.,

B. kadangi Europos Sąjunga visada gynė daugiataučių ir kelias religijas išpažįstančių Vakarų Balkanų valstybių, grindžiamų demokratijos, tolerancijos ir kultūrų įvairovės vertybėmis, tvarumą,

C. kadangi regioninis bendradarbiavimas ir geri kaimyniniai santykiai yra itin svarbūs vykdant Europos integracijos procesą bei užtikrinant saugumą ir stabilumą regione,

D. kadangi M. Ahtisaari planas tebėra tinkamas pagrindas išspręsti konfliktą dėl šiaurinės Kosovo dalies ir išlaikyti teritorinį bei politinį Kosovo vientisumą,

E. kadangi nuolatinės su teisine valstybe susijusios problemos atitolina demokratijos brendimą brandą ir daro žalą ekonomikai, keldamos pavojų ilgalaikiam vystymuisi,

F. kadangi tarp EULEX misijos pagrindinių prioritetų yra kova su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, taip pat karo nusikaltimų tyrimas ir nusikaltusiųjų patraukimas baudžiamojon atsakomybėn;

1. atkreipia dėmesį į tai, kad Kosovo nepriklausomybės paskelbimą pripažino 85 šalys, įskaitant 22 ES valstybes nares; ragina likusias penkias ES valstybes nares taip pat jį pripažinti; taip pat palankiai vertintų aktyvesnį jų vaidmenį tarpininkaujant tarp Serbijos ir Kosovo; pakartoja, kad ES labai svarbu įtraukti Kosovą, ir mano, kad šis įsipareigojimas itin reikalingas siekiant išsaugoti stabilumą ir saugumą artimiausioje ES kaimynystėje;

2. pabrėžia, kad integracijos į Europą galimybė, kuri sutampa su viso Vakarų Balkanų

regiono integracijos galimybe, yra galinga paskata vykdyti būtinas reformas Kosove; pabrėžia, kad ES strategija, skirta tam, kad ši galimybė Kosovo piliečiams taptų apčiuopiamesnė, kol kas nepasiekė tikslo ir rezultatų buvo pasiekta nedaug; palankiai vertina tai, kad paskirtas dvejopas pareigas einantis ES specialusis įgaliotinis / ES biuro vadovas;

3. pabrėžia, kad reikalingas geresnis Kosove veikiančių ES misijų ir kitų tarptautinių misijų bendradarbiavimas, siekiant išvengti veiklos dubliavimosi ir užtikrinti veiksmingą išteklių valdymą;

4. pakartoja savo požiūrį, išreikštą 2007 m. kovo 29 d., 2009 m. vasario 5 d. ir 2010 m. liepos 8 d. rezoliucijose, kad turėtų būti atmesta Kosovo padalijimo galimybė;

5. susirūpinęs dėl rimtų pažeidimų per paskutinius 2010 m. gruodžio mėnesio parlamento rinkimus; ragina tinkamai ištirti rinkiminį sukčiavimą, taip pat nustatyti asmenis, kurie politiškai atsakingi už pažeidimus, bei greitai ir tinkamai nubausti visus kaltininkus, įskaitant vietos rinkimų pareigūnus, siekiant užbaigti nebaudžiamumo erą, kurioje menkinamas visuomenės pasitikėjimas valstybės institucijomis ir kompromituojamas jų teisėtumas; ragina teikti prioritetą rinkimų bylų sprendimui ir šiuo tikslu prašo Kosovo valstybinių institucijų (valstybės prokuratūrą, Aukščiausiąjį Teismą ir Kosovo teismų tarybą) patobulinti savo darbo koordinavimą; pabrėžia, kad tinkamai funkcionuojanti rinkimų sistema labai svarbi demokratinių institucijų veikimui;

6. ragina visas šalis, tiek vyriausybę, tiek opozicijos partijas nedelsiant pereiti prie konstitucijos ir rinkimų reformų, kaip buvo pažadėta rinkėjams po rinkimų, siekiant, kad rinkimų sistema taptų skaidresnė ir atitiktų tarptautinius standartus, ypač Europos Tarybos standartus;

7. pažymi, kad Kosovo institucijos sėkmingai sprendė su pirmininkaujančia valstybe susijusią krizę 2011 m. pradžioje; palankiai vertina tai, kad Kosove valstybės vadovu pirmąkart tapo moteris, be to, atkreipia dėmesį į tai, jog prezidentė A. Jahjaga yra jauniausia demokratiškai išrinkta valstybės vadovė Europoje;

8. apgailestauja, kad kelis kartus atidėta dialogo dėl visų pradžia ir pakartoja, jog pritaria tam, kad šis dialogas būtų pradėtas; pritaria Komisijos ketinimui pagaliau pradėti procesą šių metų pabaigoje, laikantis ankstesnių įsipareigojimų, susijusių su Vakarų Balkanų galimybės integruotis į Europą įgyvendinimu ir nepažeidžiant valstybių narių pozicijų dėl Kosovo statuso, kad būtų nugalėta didėjanti Kosovo piliečių izoliacija, turinti neigiamą poveikį, visų pirma, pažeidžiamų grupių asmenims ir jaunimui; džiaugiasi, kad šiam ketinimui pritarė Taryba savo 2011 m. gruodžio 5 d. posėdyje, kai dar kartą patvirtino, kad Kosovui bus leista naudotis vizų režimo liberalizavimu, kai tik Kosovas įvykdys reikiamas sąlygas; pabrėžia, kad geresni tiesioginiai žmonių ryšiai yra didelė paskata vykdyti demokratizaciją ir tolesnių reformų regione varomoji jėga;

9. pabrėžia, kad Kosove dar neišspręsta pabėgėlių ir šalies viduje perkeltųjų asmenų grįžimo problema; teigiamai vertina Kosovo valdžios institucijų pastangas remti sugrįžėlius ir ragina tolesnes pastangas centrinės ir vietos valdžios lygmenimis siekiant užtikrinti socialinę ir ekonominę jų integraciją, ypatingą dėmesį skiriant serbų, romų, aškali ir egiptiečių tautybių sugrįžėliams;

10. pabrėžia, kad būtina užtikrinti veiksmingą visų atitinkamų ministerijų bendradarbiavimą ir koordinavimą ir, bendradarbiaujant su tarptautiniais suinteresuotaisiais subjektais, teikti tolesnio mokymo, pajėgumų kūrimo bei techninę pagalbą vietos institucijoms ir koordinavimo struktūroms; pabrėžia, kad svarbu išspręsti sugrįžėlių turto sugrąžinimo klausimus ir užtikrinti, kad būtų grąžintos nuosavybės teisės Serbijos piliečiams Kosove;

11. pabrėžia, kad būtina pasiekti esminės pažangos siekiant susitarimo tarp Kosovo ir kaimyninių šalių sprendžiant teisių perėmimo ir nuosavybės teisių klausimus;

12. pabrėžia dialogo su Belgradu, vykstančiu po 2010 m. rugsėjo mėn. JT generalinėje Asamblėjoje Serbijos ir Kosovo su ES pagalba sudaryto susitarimo, svarbą regioniniam bendradarbiavimui ir abiejų šalių galimybėms integruotis į Europą; teigiamai vertina tai, kad iki šiol įvyko aštuoni derybų raundai, per kuriuos buvo parengti keli preliminarūs susitarimai, paskutinis iš jų dėl bendro sienų kirtimo punktų, esančių šiaurinėje šalies dalyje, valdymo, pagal kurį nustatyta viena bendra integruota stebėsenos tvarka;

13. tačiau reiškia susirūpinimą tuo, kad ankstesni susitarimai, labai svarbūs norint pagerinti kasdieninį piliečių gyvenimą, pvz., susitarimas dėl mutinių antspaudų, Serbijos nebuvo įgyvendinami, todėl Kosovo vyriausybė 2011 m. liepos mėn., nusprendė taikyti atsakomąsias priemones; ragina Serbijos vyriausybę pademonstruoti gerą valią siekiant dialogo tikslų ir pasirašyti susitarimus, ypač nustatyti tvarką, pagal kurią Kosovas galėtų visapusiškai dalyvauti regioniniame bendradarbiavime, taip pat nedelsiant ir veiksmingai šiuos susitarimus įgyvendinti;

14. pabrėžia, kad abi šalys turi laikytis pragmatinio požiūrio, kuris reikalauja įsipareigojimų, nuoseklumo ir atsakomybės ieškant sprendimų; tikisi, kad artimiausiu laiku bus pasirašyti susitarimai dėl visų likusių klausimų siekiant paruošti dirvą tikram regiono stabilumui ir geriems kaimynystės santykiams bei sudaryti galimybę Kosovo sutartiniams susitarimams su ES;

15. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tinkamą parlamentų ir abiejų šalių visuomenių informavimą apie dialogo rezultatus, siekiant užtikrinti proceso skaidrumą ir teisėtumą; pažymi, kad ES taip pat turėtų atlikti tam tikrą vaidmenį informuojant visuomenę, taip pat suartinant abi šalis ir sudarant palankesnes sąlygas tiesioginiams žmonių ryšiams;

16. ragina Europos Sąjungos Tarybą ir Komisiją kuo greičiau pradėti derybas su Kosovu dėl prekybos susitarimo, nes jis yra labai svarbus šalies vystymuisi ir sėkmingai kovai su nedarbu;

17. labai susirūpinęs dėl nestabilios ir įtemptos padėties Šiaurėje ir griežtai smerkia nepriimtiną smurtą KFOR ir Kosovo valdžios institucijų atžvilgiu, dėl kurio šiame regione žmonės netenka gyvybės ir žalojami; ragina stengtis šiame regione atkurti teisinę valstybę, stiprinant kovą su organizuotu nusikalstamumu ir nusikalstamomis organizacijomis, kurios pavertusios šį regioną joms saugia teritorija, kurios nekontroliuoja jokia valdžios institucija; ragina nedelsiant ir visiškai pašalinti kelius blokuojančias kliūtis ir užtikrinti laisvą asmenų ir prekių judėjimą, taip pat suteikti galimybę praeiti pro vartus tarptautinei bendruomenei ir Kosovo muitinės pareigūnams, ir džiaugiasi Serbijos prezidento pareiškimu šiais klausimais; ragina Serbijos vyriausybę likviduoti paralelines struktūras, veikiančias Kosovo teritorijoje;

18. pabrėžia, kad M. Ahtisaari plano įgyvendinimas Šiaurėje suteiktų Kosovo serbams nepriklausomybę plačiąją prasme, kartu užtikrinant jų teises ir pagrindines laisves; pakartoja, kad tvarių sprendimų galima tikėtis tik iš derybų, t. y. dialogo rezultatų, ir ragina Kosovo vyriausybę dėti visas pastangas siekiant parengti ir įgyvendinti veiksmingą strategiją, kuri aprėptų Šiaurės piliečius, kad būtų palengvintas šis dialogas; ragina tarptautinę bendruomenę ir toliau teikti savo paramą Kosovo vyriausybei ieškant ilgalaikio taikaus padėties Šiaurėje sprendimo;

19. pabrėžia, kad Kosovo valdžios institucijos turi imtis tolesnių veiksmų, kad serbų mažuma, ypač Šiaurės ir Pietų regionuose, būtų visiškai integruota į Kosovo visuomenę; šiuo tikslu ragina padidinti Kosovo serbų atstovavimą vietos ir nacionaliniuose valdžios organuose, kuris būtinas siekiant užtikrinti serbų mažumos interesų žinomumą ir stiprinti jos gebėjimus dalyvauti sprendimų priėmimo procese, nes tai prisidėtų prie Kosovo vientisumo;

20. palankiai vertina aktyvesnį serbų bendruomenės dalyvavimą institucinėje Kosovo sandaroje pietuose nuo Ibaro upės, kaip parodė jų padidėjęs dalyvavimas rinkimuose ir gyventojų surašyme; pabrėžia, kad šiuo tikslu decentralizavimo procesas atlieka esminį vaidmenį, ir ragina toliau dėti pastangas, kad jis vyktų sėkmingai, ypač užtikrinti sklandų visų lygių valdžios institucijų bendradarbiavimą; ragina didinti vietos administracijos pajėgumus ir biudžetą; tikisi, kad šis bendradarbiavimo modelis greitai bus perimtas Šiaurėje, kaip numatyta M. Ahtisaari plane, ir ragina taip pat šiame regione vykdyti veiksmingą decentralizavimo procesą siekiant sumažinti etninę įtampą ir stiprinti stabilumą;

21. pabrėžia svarbų teisinės valstybės misijos EULEX vaidmenį, kuri iš tiesų įrodo visos ES ir jos 27 valstybių narių įsipareigojimus įtvirtinti teisės viršenybę Kosove, ir prašo Europos Sąjungos imtis iniciatyvų didinti šios svarbios misijos efektyvumą ir pripažinimą visoje Kosovo teritorijoje; ragina Kosovo institucijas glaudžiau bendradarbiauti su EULEX ir remti EULEX darbą visose jos įgaliojimų srityse; atkreipia dėmesį į EULEX misijos veiklą šiaurinėje šalies dalyje ir ragina dėti daugiau pastangų siekiant visapusiškai įvykdyti savo įgaliojimus šiame regione; atkreipia dėmesį į tai, kad šios misijos įgaliojimai, ypač susiję su planavimu, veikla, valdymu ir priežiūra, šiuo metu yra persvarstomi siekiant pritaikyti misiją prie kintančios padėties vietoje;

22. pripažįsta didelę pažangą, pasiektą kai kuriose srityse, pavyzdžiui, policijos ir muitinės klausimais, ir mano, kad svarbiausią veiklą šiose srityse, o būtent korupcijos, organizuoto nusikalstamumo ir karo nusikaltimų klausimų sprendimą, reikėtų stiprinti, kad misija galėtų pasiekti apčiuopiamesnių rezultatų; atsižvelgdamas į tai yra susirūpinęs dėl didelio neišspręstų bylų skaičiaus, kurių priežastis – netikėtai didelis bylų, kurias EULEX perdavė JT laikinoji administracinė misija Kosove, skaičius; pabrėžia EULEX atsakomybę, susijusią su jos vykdomąja valdžia, taip pat jos įgaliojimais stebėti, prižiūrėti ir patarti; todėl ragina EULEX imtis konkrečių veiksmų, kad aukšto lygio korupcijos atvejų tyrimo procesas vyktų aktyviau; šiomis aplinkybėmis atkreipia dėmesį į tai, kad itin svarbus prokurorų ir teisėjų darbas, ragina ES valstybes nares komandiruoti reikiamą ekspertų skaičių ir, prireikus, sudaryti sąlygas juos įdarbinti pagal sutartis, siekiant užpildyti spragas;
23. ragina ES ir jos valstybes nares atitinkamai skirti dėmesį logistiniams aspektams, siekiant

užtikrinti, kad EULEX personalas galėtų vykdyti misijos įgaliojimus taip pat kritinėse situacijose, pvz., kuri dabar vyksta prie Šiaurės sienų Mitrovicos regione; atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu užtikrinti misijos veiklos tęstinumą; yra susirūpinęs dėl kelių ES valstybių narių paskelbtų ketinimų atšaukti savo suformuotų policijos padalinių kontingentus ir ragina atitinkamas valstybes nares dar kartą apmąstyti savo sprendimus, atsižvelgiant į nuolatinius poreikius šalyje;

24. pabrėžia, kad tam, jog misija dirbtų veiksmingai, reikalingas kompetentingas valdymas ir koordinavimas; pabrėžia EULEX veiklos skaidrumo ir atskaitomybės poreikį, taip pat misijos veiklos politinių aplinkybių geresnio supratimo poreikį siekiant stiprinti jos teisėtumą piliečių požiūriu; be to, pabrėžia tolesnio glaudaus bendravimo su Kosovo vyriausybe, piliečiais ir žiniasklaida svarbą; ragina EULEX apie misijos pasiekimus informuoti Kosovo piliečius ir stengtis didinti pasitikėjimą misiją bei paisyti piliečių lūkesčių;

25. mano, kad EULEX turėtų nedelsdama pašalinti tam tikrus struktūrinius trūkumus, pvz., susijusius silpna vidaus atskaitomybe ir menka išorės priežiūra;

26. palankiai vertina tai, kad atsakomybė už kultūros ir religinių vietų apsaugą bus laipsniškai perduota vietos policijai, nes tai rodo, jog vietos valdžios institucijos veikia;

27. ragina Kosovo asamblėją padidinti savo vaidmenį vykstant demokratiniams ir teisėkūros procesams Kosove; pabrėžia būtinybę stiprinti Asamblėjos vykdomą vyriausybės veiklos priežiūros funkciją, ypač biudžeto išlaidų kontrolę; yra susirūpinęs dėl Asamblėjos darbo tvarkos taisyklių aiškumo ir dėl to, ar Asamblėja šių taisyklių laikosi; pabrėžia, jog institucija turi veikti pagal aiškiomis taisyklėmis nustatytą tvarką su tinkamais pajėgumais, kad ji galėtų veiksmingai vykdyti savo funkcijas; pritaria numatytai partnerystės programai ir ragina teikti daugiau paramos tiek Kosovo asamblėjos operaciniams pajėgumams vystyti, tiek ekspertinėms žinioms plėtoti;

28. pabrėžia svarbų Europos integracijos komiteto bei Europos integracijos ministerijos vaidmenį ir palankiai vertina gerėjančius šių dviejų institucijų tarpusavio santykius; vis dėlto ragina Kosovo vyriausybę ir toliau stiprinti institucijas ir gerinti jų bendradarbiavimą;

29. palankiai vertina EULEX Ypatingos tyrimų grupės steigimą dėl įtariamos neteisėtos prekybos žmonių organais ir nežmoniško elgesio su žmonėmis, kaip reikalavo Europos taryba 2011 m. sausio 25 d. rezoliucijoje; ragina kruopščiai ištirti šiuos klausimus; reikalauja visus susijusius asmenis, įskaitant Kosovo ir Albanijos valdžią, visapusiškai bendradarbiauti su tyrėjais ir ragina visas kaimynines šalis visapusiškai remti minėtos grupės veiklą;

30. pabrėžia, kad svarbu toliau dėti pastangas ieškant per 1998–1999 m. konfliktą, taip pat ir po to dingusių asmenų; pabrėžia, kad šeimų teisė sužinoti apie giminių likimą – tai esminė žmogaus teisė, ir kad tai yra būtina sąlyga siekiant bendruomenių susitaikymo ir taikios ateities regione; dėl to tvirtai remia dingusių asmenų paieškos darbo grupės pastangas ir EULEX misijos siekį modernizuoti teismo mediciną Kosove; ragina dėti daugiau pastangų sprendžiant bylas, susijusias su 2004 m. kovo mėn. įvykiais, nes tokių baudžiamųjų bylų nagrinėjimas ir toliau vilkinamas dėl nenoro ir neefektyvių veiksmų;

31. pabrėžia, kad paplitusi korupcija – tai vis dar viena pagrindinių šalies problemų, kaip ir visame Vakarų Balkanų regione, dėl kurios susilpnėja žmonių pasitikėjimas teisine valstybe ir varžomos galimybės naudotis viešosiomis paslaugomis; teigiamai vertina teisės aktų sistemos patobulinimus, apie kuriuos buvo pranešta, ir ragina nedelsiant ir tinkamai juos įdiegti, taip pat dėti pastangas siekiant aktyviau spręsti šį uždavinį, visų pirma didinant atitinkamus teisėsaugos institucijų ir teismų sistemos pajėgumus ir užtikrinant viešųjų pirkimų procedūrų ir atvirų konkursų skaidrumą; pabrėžia, kad reikalingi aktyvesni Kovos su korupcija agentūros, policijos ir baudžiamųjų institucijų veiksmai ir geresnis jų bendradarbiavimas; pabrėžia, kad esama nebaudžiamumo atmosfera ir tinkamų sankcijų už korupciją nebuvimas yra viena iš didžiausių Kosovo problemų, ir primygtinai ragina Kosovo valdžios institucijas sukurti baudžiamųjų kovos su korupcija procesų, taip pat aukščiausiuoju politinės ir ekonominės valdžios lygmeniu, dokumentavimo sistemą;

32. laikosi nuomonės, kad teisinės valstybės principų įgyvendinimo Kosove problema ir toliau kelia didelį susirūpinimą, todėl į tai reikia skubiai atkreipti dėmesį; ragina valdžios institucijas skubiai imtis būtinų reformų, kurios padėtų plėtoti Europos perspektyvą Kosove ir galiausiai duotų naudos gyventojams;

33. yra smarkiai susirūpinęs dėl organizuoto nusikalstamumo masto Kosove vykdant įvairius nusikaltimus, įskaitant prekybą narkotikais ir žmonėmis; pažymi, kad policijos ir teisminių institucijų gebėjimas kovoti su organizuotu nusikalstamumu ir toliau yra ankstyvojo vystymosi etape, ir ragina Kosovo valdžios institucijas nedelsiant imtis veiksmų siekiant pagerinti šį gebėjimą; ragina Kosovo valdžios institucijas pagerinti teisėkūros proceso kokybę ir skaidrumą, siekiant, kad Kosovui būtų sukurta patikima teisinė sistema ir padidintas pasitikėjimas teisine sistema;

34. pabrėžia tarptautinio bendradarbiavimo svarbą, siekiant veiksmingai kovoti su organizuotu nusikalstamumu; apgailestauja, kad dėl to, jog kai kurie tarptautinės bendruomenės nariai nenorėjo o pripažinti Kosovo kaip valstybės, Kosovas negalėjo užmegzti tiesioginio bendradarbiavimo su Europolu ir Interpolu; apgailestauja, kas keitimasis informacija per EULEX ir UNMIK misijas iki šiol tinkamai neveikė; ragina Europolą ir Interpolą plėtoti veiksmingą keitimąsi informacija su Kosovu sudarant bendradarbiavimo susitarimus arba suteikiant Kosovui stebėtojo statusą; pabrėžia, kad itin svarbu, jog FRONTEX ir Kosovas keistųsi informacija;

35. teigiamai vertina teisminės reformos pažangą, tačiau ragina dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti teisėjų ir prokurorų profesionalumą ir nepriklausomumą nuo bet kokios politinės įtakos, taip pat kovoti su korupcija savo gretose; šiuo tikslu palankiai vertina aktyvų Konstitucinio teismo vaidmenį užtikrinant parlamentinių procesų atitiktį Konstitucijai ir aiškumą funkcinio imuniteto klausimu; pažymi, kad, nepaisant pažangos kai kuriose srityse, Kosovo teismų sistema tebėra silpna, todėl tebėra daug neišnagrinėtų bylų; atsižvelgdama į tai, pabrėžia, kad reikia vykdyti reformas; pabrėžia, kad siekiant, jog teisingumo sistema tinkamai veiktų, labai svarbu sukurti veiksmingas liudininkų apsaugos ir liudininkų perkėlimo programas, ir ragina nedelsiant imtis veiksmų siekiant įgyvendinti liudininkų apsaugos įstatymą ir įsteigti policijos ir teisminių institucijų liudininkų apsaugos padalinius; be to, ragina visas ES valstybes nares ir kitas EULEX misijoje dalyvaujančias šalis įsipareigoti dalyvauti liudininkų perkėlimo programose; apgailestauja dėl to, kad Mitrovicos teismas iki šiol nedirba visu pajėgumu, ir ragina Kosovo ir Serbijos

valdžios institucijas išspręsti šį klausimą siekiant pagerinti šiaurinės dalies gyventojų galimybę kreiptis į teismą;

36. pabrėžia profesionalios, nepriklausomos, atskaitingos ir prieinamos valstybės tarnybos svarbą siekiant užtikrinti deramą valstybės įstaigų veiklą; šiuo tikslu ragina skubiai priimti veiksmų planą, kuriuo remiantis būtų įgyvendinamos viešosios administracijos strategijoje numatytos reformos; pabrėžia, kad administracinėje struktūroje turi atsispindėti visa Kosovo visuomenė pagal lytį ir etninę sandarą, o atranka turėtų vykti pagal profesinius nuopelnus, skyrimo tvarka turėtų nepriklausyti nuo politinio įsikišimo;

37. pabrėžia, kad laisva, nešališka, stipri ir nepriklausoma žiniasklaida, atitinkanti tarptautinius žiniasklaidos standartus, pagal kuriuos užtikrinama žodžio laisvė ir galimybės gauti informacijos, yra demokratijos kertinis akmuo; šiuo tikslu ragina vyriausybę sukurti tinkamą teisinį pagrindą ir užtikrinti veiksmingą jo įgyvendinimą, taip pat nustoti laikyti šmeižtą baudžiamąja veika; susirūpinęs pažymi, kad toliau tęsiasi politinis kišimasis į žiniasklaidos veiklą, ir ragina valdžios institucijas nedelsiant imtis veiksmų siekiant apsaugoti žurnalistus nuo grasinimų ir kitokio jų darbe daromo spaudimo, įskaitant selektyvų valstybės teikiamų subsidijų reklamai naudojimą, siekiant skatinti nepriklausomą ir pliuralistinę žiniasklaidą, taip suteikiant galimybę Kosovo piliečiams gauti informacijos; ragina apsaugoti žurnalistus, nustatyti minimalias jų darbo teises ir sudaryti jiems sąlygas dirbti; ragina imtis priemonių siekiant užtikrinti skaidrumą žiniasklaidos nuosavybės srityje ir finansinę bei leidybinę visuomeninio transliuotojo nepriklausomybę, t. y., nustatyti, kad tam tikrą programų dalį, pvz., 20 proc., įskaitant aktualijų programas, rengtų nepriklausomi prodiuseriai;

38. yra susirūpinęs dėl to, kad diskriminacija vis dar išlieka rimta problema šalyje ir ragina vyriausybę laikantis tarptautinių žmogaus teisių standartų įgyvendinti išsamią kovos su diskriminacija strategiją, pagal kurią būtų užtikrinama visų žmonių lygybė nepaisant jų etninės kilmės, lyties, amžiaus, religijos, seksualinės orientacijos ar negalios, norint skatinti pagarbą kitiems ir jų supratimą ir stengiantis didinti informuotumą apie žmogaus teises šalies ir vietos lygiu; pabrėžia, kad reikia imtis tolesnių veiksmų siekiant užtikrinti, kad būtų geriau taikomos teisės gynimo ir administracinės priemonės žmogaus teisių pažeidimo atvejais; visų pirma, atkreipia dėmesį į romų, aškali ir egiptiečių bendruomenių moterų padėtį ir būtinybę užtikrinti visų vaikų integraciją į švietimo sistemą, mokant juos jų gimtąja kalba; ragina valdžios institucijas, atsižvelgiant į Kosovo etninę įvairovę ir pagal tarptautinės ir ES teisės aktų reikalavimus užtikrinti galimybes gauti veiksmingas daugiakalbes viešąsias paslaugas;

39. pabrėžia ombudsmeno tarnybos svarbą ginant piliečių teises ir laisves ir ragina vyriausybę ir Kosovo asamblėją dėti daugiau pastangų, kad būtų įgyvendintos ombudsmeno rekomendacijos; ragina teikti šiai institucijai politinę, administracinę ir finansinę paramą, nes ši institucija turi atlikti svarbiausią vaidmenį kaip žmogaus teisių užtikrintoja; šiuo požiūriu pabrėžia, kad nepakankami žmogiškieji ir finansiniai ištekliai, taip pat tinkamų darbo patalpų trūkumas, ir toliau yra tinkamo šios tarnybos darbo kliūtis;

40. primygtinai ragina Kosovo vyriausybę užtikrinti, kad būtų faktiškai įgyvendintos konstitucinės nuostatos, kuriomis siekiama užtikrinti pagarbą mažumoms bei jų apsaugą;

41. atkreipia dėmesį į tai, kad Kosovo teisine sistema nustatomas lyčių lygybės principo

įtvirtinimo pagrindas, siekiant įgyvendinti JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1325 dėl moterų, taikos ir saugumo; vis dėlto pabrėžia, kad dėl socialinių normų, tradicijų, prastų ekonominių sąlygų ir silpnų institucijų, ypač teismų, susidaro sąlygos toliau nuolat taikyti galiojančių teisės aktų taikymo išimtis, ir tai liudija ribotos moterų galimybės turėti nuosavybę, neryžtingumas reikalaujant paveldėjimo teisių ir nesugebėjimas išreikalauti vaiko globos teisių; pabrėžia, kad nepakankama apsauga nuo smurto šeimoje, galimybių siekti teisingumo dėl padarytų nusikaltimų stoka, nelygios galimybės gauti išsilavinimą mergaitėms, ekonominė moterų ir vyrų nelygybė ir vis dar nepakankamas moterų atstovavimas visais politinių sprendimų priėmimo proceso lygmenimis yra tolesnis įrodymas, kad Rezoliucijos Nr. 1325 toli gražu nėra laikomasi; ragina Kosovo valdžios institucijas dėti visas pastangas, kad ši rezoliucija būtų įgyvendinta;

42. džiaugiasi pažanga, pasiekta moterų teisių ir lyčių lygybės srityse, ir šios pažangos pavyzdys – pradėtos taikyti apmokamos iki 9 mėnesių trukmės motinystės atostogos; vis dėlto yra susirūpinęs dėl didelio mergaičių, pasitraukiančių iš švietimo sistemos, skaičiaus ir dėl nedidelio moterų dalyvavimo darbo rinkoje lygio, įskaitant svarbiausius visuomenės sektorius; ragina Kosovo valdžios institucijas aktyviau skatinti moterų įsitraukimą į darbo rinką ir stiprinti moterų padėtį joje;

43. primena gyvybiškai svarbų tarpkultūrinio švietimo vaidmenį Kosove skatinant pagarbą, palankumą ir toleranciją tautoms, etninėms arba religinėms grupėms, kartu išsaugant kiekvienos grupės tapatybę ir pripažįstant kitų tapatybę; taip pat primygtinai ragina Kosovo valdžios institucijas parengti mokymo programas, apimančias visų tradiciškai Kosove gyvenančių bendruomenių istoriją, kultūrą bei kitus savitus bruožus ir tokiu būdu skatinančias toleranciją;

44. ragina Kosovo vyriausybę ir parlamentą plėtoti modernią valstybinių ir privačių mokyklų švietimo sistemą, gerbiančią religinių bendruomenių ir valstybės atskyrimo principą ir grindžiamą kultūrinės bei religinės įvairovės puoselėjimu ir sena Kosovo visuomenės tolerancijos tradicija;

45. ragina dėti daugiau pastangų siekiant apsaugoti kultūrinį ir religinį Kosovo paveldą, ypač serbų stačiatikių bažnyčias ir vienuolynus, taip pat kitus paminklus, nes jie yra pasaulio ir Europos kultūros paveldas; atsižvelgdamas į tai, ragina veiksmingai nustatyti specialias saugomas zonas, t. y. sustabdyti nelegalias statybas šiose teritorijose ir aplink jas, taip pat užtikrinti, kad jos tvariu būdu būtų integruojamos į vietos bendruomenes; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia priimti įstatymus dėl serbų ortodoksų bažnyčios viduramžių vienuolynų, kurie priskirti UNESCO pasaulio kultūros paveldui, ir dėl Prizren miesto ir Velika Hoča/Hoça e Madhe miesto senamiesčių apsaugos; siekiant teisinio aiškumo ir siekiant išvengti dviprasmybių ragina sudaryti išsamų apsaugos kriterijus atitinkančių kultūros paveldo objektų sąrašą;

46. reikalauja toliau dėti pastangas siekiant suvienyti šiuo metu padalytą Prištinos universitetą ir ragina Komisiją pateikti pasiūlymus dėl iniciatyvų, kurių galėtų imtis Europos Sąjunga, kad būtų sujungti fakultetai, esantys Mitrovicoje ir Prištinoje;

47. ragina Tarybą nedelsiant įgalioti Komisiją pradėti derybas dėl bendrojo susitarimo su Kosovu dėl jo dalyvavimo Bendrijos programose; atkreipia dėmesį į Komisijos rekomendaciją pradėti įgyvendinti programas „Kultūra“ ir „Europa piliečiams“, tačiau

pabrėžia, kad svarbu kuo greičiau išplėsti Kosovo dalyvavimą kitose programose;

48. pakartoja, kad remia pilietinės visuomenės veiklą, ir ragina vyriausybę ir Asamblėją plėtoti struktūras ir platformas, skirtas dialogui su pilietinės visuomenės organizacijomis; tuo pat metu skatina socialinę ir ekonominę politiką formuojančias įstaigas atsižvelgti į pilietinės visuomenės pasiūlymus; pabrėžia NVO svarbą stebint valdžios institucijų veiklą, ypač kovos su korupcija srityje ir kuriant įvairių etninių grupių tarpusavio pasitikėjimą; ragina stiprinti pilietinės visuomenės atstovų dialogą siekiant nustatyti bendrus prioritetus ir sutelkti pastangas formuojant viešąją politiką;

49. pripažįsta, kad laisvę jungtis į profesines sąjungas garantuoja įstatymas, tačiau vis dar reikia tobulinti galiojantį darbo ir profesinių sąjungų teisių teisinį pagrindą; ragina Kosovą stiprinti socialinį dialogą sprendimų priėmimo, politikos formavimo ir socialinių partnerių gebėjimų stiprinimo srityse;

50. yra susirūpinęs dėl Kosovo ekonominės padėties; pabrėžia biudžeto drausmės ir tvarios makroekonomikos politikos svarbą šalies vystymuisi ir pabrėžia, kad privatizavimo procesas turi vykti visiškai skaidriai; palankiai vertina tai, kad siekiama supaprastinti verslo įmonės steigimo procedūrą, kadangi tai leistų padidinti biudžeto įplaukas ir sumažintų aukštą nedarbo lygį šalyje, ypač jaunimo nedarbo lygį; šiomis aplinkybėmis apgailestauja dėl autonominių prekybos priemonių pratęsimo vilkinimo;

51. palankiai vertina tai, kad priimta strategija dėl MVĮ plėtros 2012–2016 m. laikotarpiu, ir ragina Prekybos ir pramonės ministerijos Paramos MVĮ agentūrą šią strategiją įgyvendinti; ragina Agentūrą dėti daugiau pastangų, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) plėtrai, suteikiant galimybę gauti finansavimą, mažinant administracinę naštą ir skatinant Kosove, regione ir ES veikiančių MVĮ bendradarbiavimą;

52. ragina Tarybą ir Europos Sąjungos Komisiją, glaudžiai bendradarbiaujant su Kosovo vietos, regionų ir nacionalinės valdžios institucijomis, teikti paramą šiuolaikinio, ekologiško ir tvaraus žemės ūkio bei MVĮ, užsiimančių atsinaujinančios energijos gamyba, plėtrai;

53. primena, kad rimtos Kosovo ilgalaikio tvaraus ekonominio vystymosi perspektyvos gali būti užtikrintos tik sudarant Europos Sąjungos ir Kosovo prekybos susitarimą; palankiai vertina Tarybos kvietimą Komisijai pateikti pasiūlymą dėl tolesnių veiksmų dėl prekybos susitarimo, kai tik bus padaryta pakankama pažanga, ir ragina Komisiją nedelsiant nusiųsti ekspertų misiją į Kosovą, kad būtų įvertinta šalies pažanga šioje srityje;

54. teigiamai vertina priemones, kurių buvo imtasi aplinkosaugos srityje; apgailestauja, kad Kosovo valdžia atitinkamai neišnagrinėjo, kokios galimos alternatyvos naujos akmens anglis deginančios jėgainės statybai siekiant kompensuoti Kosovo A ir B atominių elektrinių pagaminamą energiją; pripažįsta, kad padidėję Kosovo energijos poreikiai trumpalaikiu laikotarpiu bus tenkinami toliau naudojant akmens anglį kaip pagrindinį energijos šaltinį, tačiau ragina daugiau investuoti į alternatyvias ekologiškas technologijas ir didinti elektros tinklo energijos vartojimo efektyvumą laikantis ES nustatytų rodiklių; ragina pagaminti daugiau energijos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kad būtų įmanoma kuo greičiau uždaryti Kosovo A ir B atomines elektrines;

55. atsižvelgdamas į tai, kad tvirta infrastruktūra yra gyvybiškai svarbi tvaraus vystymosi prielaida, pabrėžia, kad svarbu gerinti transporto tinklą ir susiekti jį su kaimyninėmis šalimis, siekiant palengvinti asmenų ir prekių judėjimą; mano, kad visuomeninio transporto, ypač geležinkelių, tinklas – tai sąnaudų požiūriu efektyvi ir tvari alternatyva kelių transportui, ir ragina vyriausybę ir tarptautinius paramos teikėjus savo investicijų planuose teikti pirmenybę būtent jo plėtrai ir modernizavimu;

56. palankiai vertina tai, kad Kosovas stiprina ryšius su daugeliu kaimyninių šalių, ir ragina visapusiškai integruoti Kosovą į regioninį bendradarbiavimą; pažymi, kad Kosovo pirmininkavimas Vidurio Europos laisvosios prekybos susitarimui 2011 m. vyko sklandžiai; tačiau yra susirūpinęs tuo, kad įtempti Kosovo ir Serbijos santykiai neigiamai veikia ir laisvą asmenų ir prekių judėjimą, ir apskritai bendradarbiavimą pagal Vidurio Europos laisvosios prekybos susitarimą;

57. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Kosovo vyriausybei, prezidentui bei parlamentui.